

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Вітаємо ювілярів

ПРОФЕСОР ГЕТЬМАНЧУК МИКОЛА ПЕТРОВИЧ

Своє шістдесятиліття відомий український політолог й історик Гетьманчук Микола Петрович зустрів науковими здобутками, які відзначені ученими і громадськістю в Україні та за кордоном. Його доробок сьогодні відображає більше як 250 наукових праць та 11 підготовлених кандидатів наук.

Гетьманчук М.П. народився 13 травня 1948 р. у селі Горинка Кременецького району Тернопільської області у селянській сім'ї. Після закінчення в 1965 р. Горинської середньої школи йому довелося працювати вантажником, лінійним монтером вузла зв'язку, трактористом, слюсарем. Згодом служба в армії, після якої його життя із 1970 р. тісно переплітається зі Львовом. У 1971 р. він вступає на історичний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка, який закінчує у 1976 р. й отримує диплом з відзнакою. Після закінчення університету його скеровують на роботу викладачем суспільних дисциплін у Львівський політехнічний інститут, з яким надалі пов'язаний тридцятилітній період його життя. Саме тут Микола Петрович пройшов усі етапи біографії науковця і викладача ВНЗ – від асистента (1976–1985), старшого викладача (1986–1989), доцента (1989–1996) до завідувача кафедри політології (1996–2007). Із 2007 р. він очолив кафедру філософії і політології Львівського державного університету внутрішніх справ.

Науковий та викладацький шлях М.П. Гетьманчука можна умовно поділити на кілька періодів. Перший – до кінця 1980-х років, коли його основні інтереси були спрямовані на вивчення полоністики.

На запрошення відомого історика-полоніста, професора Чугайова В.П. він вступає в заочну аспірантуру Інституту суспільних наук АН Української РСР в 1982 р., досконало вивчивши польську мову та джерельну базу досліджуваної проблеми, Микола Петрович у 1986 р. успішно захистив кандидатську дисертацію «Радянсько-польські відносини 1921–1929 рр.», яка висвітлювала чимало проблем, що замовчувалися і фальсифікувалися радянською історичною наукою. Кандидатська дисертація у подальшому стала лише етапом на шляху поглибленого дослідження українського питання в радянсько-польських взаєминах міжвоєнного періоду 1918–1939 рр. Якраз у цей період М.П. Гетьманчук проявив індивідуальний характер вченого та здібності до наукової праці, творче обдарування.

Для другого періоду, що розпочався з кінця 1980-х – початку 1990-х років, знаменним стало запровадження нових дисциплін у ВНЗівські навчальні програми. Заслугою Миколи Петровича було те, що він виступив ініціатором створення ще у 1989 р. у Львівській політехніці першої в Україні кафедри політології і соціології. Під його безпосереднім керівництвом було видано перший начальний посібник «Політологія» у 3-х частинах (Київ, 1991), а згодом «Політологія» у 2-х ч. (Львів, 1994). Серед його праць у цей час найпомітнішими в науковому світі стали монографії «Ризький мир: українсько-польські відносини періоду підготовки, укладення і ратифікації Ризького договору 1921 р.» (Львів, 1998), «Українське питання в радянсько-польських відносинах 1920–1939 рр.» (Львів, 1998).

У третьому періоді з кінця 1990-х років якнайповніше розкриваються здібності Миколи Петровича як науковця і керівника кафедри. Вагоме місце у науковій спадщині ученого посідає цикл видань, присвячених проблемі викладання політології, теорії міжнародних відносин, зовнішньої політики України для студентів Національного університету «Львівська політехніка» та курсантів Львівського військового інституту Сухопутних військ ЗС України: «Незалежна Україна в системі міжнародних зв'язків» (Львів, 2000); «Україна і НАТО» (Львів, 2000); «Політологія» (Львів, 2000); «Україна і позаєвропейський світ» (Львів, 2001); «Особливості перехідних суспільств» (Львів, 2002); «Політологія» (Вінниця, 2003); «Політологія в схемах, таблицях і визначеннях» (Львів, 2003); «Нариси історії України (початок ХІХ – перша чверть ХХ століття: Історично-військові аспекти)» (Львів, 2003); «Геополітика України» (Військовий аспект) (Львів, 2004); «Політологія» (Львів, 2005); «Словник-довідник політологічних термінів» (Львів, 2006); «Конфліктологія» у 3-х ч. (Львів, 2007); «Міжнародний імідж України» (Львів, 2007). «Геополітика. Військово-політичні аспекти» (Львів, 2008);

Водночас учений плідно працює над докторською дисертацією «Українське питання в радянсько-польських відносинах 1920–1939 рр.», яку він успішно захищає у 2004 р. в Інституті українознавства НАН

України. З-під пера ученого у цей час виходять фундаментальні монографії: «Сергій Шелухін: суспільно-політичні погляди та державотворчі ідеали» (Львів, 2006); «Волинські Афіни. 1805–1833» (Тернопіль, 2006); «Українська Греко-Католицька Церква і держава: теорія та практика взаємодії» (Львів, 2007); «Між Москвою та Варшавою: українське питання в радянсько-польських відносинах міжвоєнного періоду 1918–1939 рр.» (Львів, 2008).

Науково-організаційна діяльність М.П. Гетьманчука тим не обмежувалася. У 2000 р. його було призначено заступником директора «Регіонального центру із вивчення проблем Голодомору, Голокосту та трагедії етносів України». За цей час він доклав багато зусиль для організації і проведення багатьох міжнародних конференцій. Можна відзначити значущість Міжнародної конференції «Голодомор 1932–1933: причини та наслідки», що відбулася у Львові в травні 2003 р. У ній взяли участь вчені із 16 країн світу. Разом з тим М.П. Гетьманчук входить до складу редколегій багатьох фахових наукових збірників та спеціалізованих рад. Немає сумніву у тому, що нагромаджені досвід, знання і в подальшому спонукатимуть М.П. Гетьманчука до активної наукової творчості та науково-організаторської діяльності, процесу виховання офіцерів правоохоронних органів України.

ПРОФЕСОР РУДОЛЬФ ЯКОВИЧ МИРСЬКИЙ

Уже тридцять дев'ять років працює на кафедрі політології Національного університету «Львівська політехніка» професор, доктор філософських наук Рудольф Якович Мирський. Саме тут він пройшов усі етапи розвитку викладацької та наукової діяльності, починаючи з посади старшого наукового співробітника до посади професора. Цього року відомий науковець відсвяткував своє сімдесятиріччя.

Народився ювіляр 25 лютого 1939 року в м. Києві, у 1963 році закінчив історичний факультет Львівського держуніверситету імені Івана Франка, згодом закінчив аспірантуру та захистив кандидатську, а у 1989 р. і докторську дисертацію. Професор активно займається дослідженням Голодомору та Голокосту в Україні, проблемами єврейської самосвідомості в умовах перехідного українського суспільства, питаннями міжнаціональних відносин. За його редакцією вийшла книга «Юдофобія проти України. (Старі забобони і модерні вигадки)» (Львів, 2000), „На захист демократичних надбань в Україні» (Київ, 2004), збірник наукових праць “Голокост в Україні у регіональному і загальнолюдському вимірі” (Львів, 2005), науково-методичний посібник „Висвітлення проблем Голодомору і Голокосту у курсах соціально-гуманітарних дисциплін вищої школи (Методологія і методика викладання)” (Львів, 2008), „Голодомор і Голокост в Україні: міждисциплінарний вимір дослідження” (Львів, 2009).

Загалом цій проблематиці присвячено понад 90 статей, посібників, брошур і монографій. Ці видання одержали широкий суспільний і політичний резонанс в Україні та за її межами.

У 1992 році проф. Р.Я. Мирський ініціював відкриття спеціалізації “Єврейське народознавство” при кафедрі етнології історичного факультету Львівського держуніверситету імені Івана Франка. Це була перша єврейська спеціалізація серед університетів України, де було захищено близько 20-ти дипломних робіт з юдаїки.

Попри наукову та викладацьку роботу професор Рудольф Якович Мирський усе своє життя активно займається громадською діяльністю. Зокрема, він є директором Регіонального науково-освітнього центру з вивчення проблем Голодомору і Голокосту при НУ “Львівська політехніка”, президентом Міжнародного центру “Голокост” ім. доктора А. Шварца. У 1993 році був призначений президентом Міжнародного меморіального фонду “Янівський табір”, згодом, у 1997 році – президентом Асоціації національних товариств Львівщини, а у 1999 році його обрано співголовою Конфедерації національних товариств Західної України.

Рудольф Якович Мирський є організатором і учасником багатьох наукових конференцій різного рівня з проблем міжнаціональних відносин, правового захисту національних меншин в умовах демократизації суспільства. У 2003 році з ініціативи професора був проведений Міжнародний форум «60 років трагедії Янівського концтабору у Львові», а у 2008 році у Національному університеті “Львівська політехніка” перший в Україні міжуніверситетський науково-методичний семінар для викладачів вищих навчальних закладів „Проблеми Голодомору і Голокосту в Україні у міждисциплінарному вимірі”.

Зичимо ювілярові творчої наснаги та нових звершень, реалізації наукових задумів.

Колектив кафедри політології НУ «Львівська політехніка»